

ЗАПОРІЗЬКА МІСЬКА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ВІДДІЛ ОСВІТИ ДНІПРОВСЬКОГО РАЙОНУ
ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД (ясла-садок) № 286
«Полунична галявина»

ЗАПОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

вул. Професора Толока, 17-А, м. Запоріжжя, 69096, тел.: (061) 286-27-06, Код ЄДРПОУ 26532243

E-mail: dnz-286@ukr.net, web-сайт: <https://dnz286.jimdo.com>

Конспект
інтегрованого заняття
«КВК на тему Хліб – усьому голова»
для дітей старшого дошкільного віку

Підготувала:
Константинова Ганна Михайлівна
вихователь ЗДО (ясла-садок) № 286
«Полунична галявина»

м. Запоріжжя
2019

Актуальність теми: як писав Олександр Довженко: «Народ, що не знає своєї історії, є народ сліпців. І такий народ завжди будуть зневажити і поневолювати».

В Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки зазначено, що досвід державної політики впродовж усіх років незалежності України засвідчив, що національно-патріотичному вихованню дітей не приділялось достатньо уваги і наголошено, що основними складовими такого виховання мають стати громадянсько-патріотичне та духовно-моральне виховання, а в основу покладено ідеї зміцнення української державності.

В Концепції національно-патріотичного виховання дітей наголошено, що кожен навчальний заклад повинен стати для дитини осередком становлення громадянина – патріота України і, враховуючи нові суспільно-політичні реалії, більшої актуальності повинно набирати виховання у молодого покоління почуття патріотизму, відданості справі зміцнення країни, активної громадянської позиції.

Якщо діти відносно легко засвоюють знання про державні символи, сім'ю, найближче оточення, рослинний і тваринний світ України, український побут, то знання про історичні події України, традиції українського народу їм даються значно важче. Але саме ці теми найбільш сприяють виконанню вище окреслених завдань.

На нашому інтегрованому занятті «Хліб - усьому голова» у дітей закладаються підвалини уявлень про історію і традиції українського народу .

Саме інтегрування в процесі заняття різних форм організації дітей, методів і прийомів, засобів педагогічного впливу сприяє виробленню у дошкільників цілісної системи уявлень і елементарних понять про складні речі. Оскільки основою національно-патріотичного виховання дошкільників є виховання через емоції, важливо було поєднати різні форми дитячої життєдіяльності, залучити вихованців до різноманітних видів активності. Отримані дітьми знання, враження, емоції слугуватимуть фундаментом формування їх національної свідомості та патріотизму.

Мета: продовжувати формувати уявлення дошкільників про працю хліборобів, про те, що хліб - джерело життя, головний продукт людської праці. Давати поняття про взаємозв'язок різних сільськогосподарських професій, про роль праці для всіх людей. Закріпити знання про народні звичаї, обряди, пов'язані з хлібом. Розвивати

словниковий запас, зв'язне мовлення, пам'ять, мислення, увагу. Виховувати шанобливе ставлення до результатів праці, до хлібу, гордість за здобутки української держави, активну життєву позицію, любов до України.

Попередня робота: проведені бесіди «Праця людей восени», «Українські страви», розваги «Обжинки» та «Осінній ярмарок», екскурсія на підприємство «Урожай», читання казки «Золота зернина», книги О. Мусатова «Звідки хліб прийшов?», оповідань Т. Коломієць «Хліб», І. Сенченка «Хліб святий», В. Сухомлинського «Моя мама пахне хлібом», віршів П.Воронька, П.Тичини, М.Сингаївського, М.Рильського, М.Познанської, А.Малишка, Н.Забіли; розгляд гербарію колосків злакових рослин, ілюстрацій «Як до нас приходять хліб», перегляд відеофільмів «Шлях хліба від поля до столу», дидактичні, словесні та народні ігри, розучування віршів, прислів'їв, загадок (*дивись додаток 1*)

Обладнання: ТЗН, мультимедійні презентації «Шлях хліба до столу в прадавні часи» та «Як до нас приходять хліб сьогодні», інтерактивна гра «Роль хліба в народних звичаях», м'яч, дві магнітні дошки, розрізані на дві частини прислів'я, індивідуальні картки різної складності, олівці, елементи костюмів, колоски, глечики, житній хліб, сіль, рушник, кавомолка, тістомішалка, хлібопічка, продукти для випікання хлібу.

Використана література:

1. Україна – моя Батьківщина. Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку / О.М. Каплуновська, І.І. Кичата, Ю.М. Палець; за наук. ред. О.Д. Рейпольської. – Тернопіль: Мандрівець, 2016. – 72с.
2. Українське народознавство в дошкільному закладі / Богущ А.М., Лисенко Н.В.; Навч. Посібник. – К.: Вища шк., 1994. – 398с.
3. Стежинки у всесвіт. Хрестоматія для дітей старшого дошкільного віку / К.Л. Крутій. – Харків: Гімназія, 2011. – 384с.
4. Технологія формування полікультурної особистості (конспекти занять з українського народознавства з дітьми старшого дошкільного віку) / К.Л. Крутій, Н.І. Котій. – Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2010. – 232с.
5. Часописи періодичних видань.

Хід заняття:**I. Комунікативна діяльність****Вступна бесіда** (*діти стоять біля вихователя*)

- В якій країні ми живемо? (*Україна*)
- Які державні символи ви знаєте? (*герб Тризуб, прапор синьо-жовтий, гімн*)
- Чим може пишатись українець? (*писанка, вишиванка, щедрик, трембіта тощо*)
- Сьогодні я пропоную провести наше заняття в формі КВК між командами «Розумники» та «Розумниці» на чолі з капітанами. Ви такі допитливі, а чи хочете ви дізнатись, чим пахне життя?

Дослід (*діти закривають очі, а вихователь дає відчути аромат свіжоспеченого житнього хліба, вислуховує відповіді дітей*)

- Так, ви праві, пахне хлібом! Здавна хліб випікали круглої форми, бо він схожий на сонце (*вихователь розміщує хлібину та сіль на рушник*)

Послухайте, діти, ви згодні?

Про що будуть наші слова:

Про хліб говорімо сьогодні,

Бо хліб – усьому голова!

Хліб - це наша щоденна їжа. Це найдавніша і найпотрібніша їжа на землі. Нашу Вітчизну - Україну – з давніх-давен називали хлібним краєм, бо люди, що жили тут, українці – хлібороби, були великими працелюбами, вміло гарно обробляти землю і вирощувати хороші врожаї. Без хліба немає життя. Недарма слова «жито» і «життя» дуже схожі.

Почнемо нашу гру. Ми багато з вами читали, розмовляли, переглядали альбоми, відеофільми про працю хліборобів, українські звичаї. Сьогодні ви продемонструєте всі свої знання, за правильні відповіді команди будуть отримувати колоски у свої глечики і в кінці заняття ми побачимо, хто розумніший – хлопці чи дівчата!

1. Конкурс «Розминка».**Словесна гра «Нові слова від слова «хліб»**

- Назви хліб лагідно (*хлібчик*)
- Квас з хліба називається... (*хлібний*)
- Посуд для зберігання хліба (*хлібниця*)

- Пристрій для різання хліба (*хліборізка*)
- Хто вирощує хліб? (*хлібороб*)
- Як називається завод, де випікають хліб? (*хлібозавод*)

Мовленнєва гра «Який буває хліб?» (*діти називають прикметники: пшеничний, житній, ячмінний, вівсяний, теплий, духмяний, смачний, рум'яний, запашний, круглий, хрумкий, свіжий, великий, черствий, солодкий, м'який, гарний, солоний, золотий, святий*)

(Діти сідають на лави)

II. Пізнавальна діяльність

- З давніх-давен ведеться в Україні, що хліб у хаті – то багатство, сіль – то гостинність і щирість. Який шлях хліба від зернини до хлібини ми побачимо сьогодні у презентаціях.

2. Конкурс «Домашнє завдання» за участі батьків.

Презентація дівчат «Шлях хліба до столу в прадавні часи» (*дивись додаток 2*)

Розгляд ілюстрацій, який супроводжується розповіддю вихователя.

Інтерактивна гра «Роль хліба в народних звичаях» (*команди по черзі підбирають пари ілюстрацій, які показують хліб, як обов'язковий атрибут важливих подій в житті кожної людини (дивись додаток 3)*)

Презентація хлопців «Як до нас приходять хліб сьогодні» (*дивись додаток 4*)

Розгляд ілюстрацій, який супроводжується розповіддю вихователя.

Мовленнєва вправа «Професії людей, завдяки яким ми куштуємо хліб» (*команди називають по черзі: тракторист, агроном, комбайнер, водій, пекар, продавець*)

Фізкультурна хвилинка «А ми зерно сіяли» (*діти в формі хороводу повторюють текст та показують відповідні рухи*)

А ми зерно сіяли, сіяли

У земельку тепленьку, тепленьку.

І з'явилися перші, зелені листочки,

А з них повні, гарні колосочки!

До сонечка вони нахилились

І сонечку ясному уклонились.

Вітер колоски хитає,
 До зерняток промовляє:
 - Ви і повні, і хороші, -
 Буде коровай пригожий!
 Коровай, коровай
 К нам до столу завітай!

Народна рухлива гра «Хлібчик» (лічилкою вибирають «покупця». Всі діти, крім «покупця», стають «ключем», поклавши руки одне одному на плечі. Перший – «пекар», усі за ним – «піч», а останній – «хлібчик»)

Покупець: де мій хлібчик?   *«Хлібчик» відривається від гурту й «пекаря», намагається стати попереду, а «покупець» його ловить. Коли «хлібчик» стане попереду, то сам стає «пекарем», а «покупець» знову ловить. Коли ж «покупець» упіймає, то він стає «пекарем», а «хлібчик» - «покупцем».*

Пекар: он, за піччю лежить!

Хлібчик: він біжить.

III. Перетворювальна діяльність

3. Конкурс «Наші таланти».

Читання віршів дітьми (один хлопчик і одна дівчинка)

Чесць і слава хліборобам,	Якщо друг із будь-якого краю
Що живуть в моїм селі!	В мій будинок завіта з путі,
Хлібороби хліб нам роблять –	За народним звичаєм стрічаю,
Знаємо про це і ми.	Як з давен ведеться у житті.
На руках у них буває	У селі чи у самій столиці _
Пил, земля, та це дарма.	На квітчастім рушнику льнянім,
Кожен скаже, кожен знає:	Свіжий хліб з полтавської пшениці,
Кращих рук, як ці, нема!	Дрібок солі кримської на нім.
А їсте ви паляниці,	Хай рясніють квіти малиново.
Калачі смачні їсте, -	Пахне свіжоспечений пиріг,
Не забудьте уклониться	Щоб і дар земний, і щире слово
Хліборобові за це!	Гість відчув, ступивши на поріг.

Ігри за індивідуальними картками різного рівня складності (дивись додаток 5)

«Знайди та обведи вироби з борошна»

«Обведи продукти, які потрібні для випікання хліба»

«Познач цифрами послідовність шляху хліба до столу»

Жартівлива сценка у виконанні трьох дівчат.

Ідуть Надя з бабусяю полем.

- Бабуся, а що тут росте?

- Хліб, онученько!

- Хліб? А де булки?

- І булки тут, Надійко!

Надя дивиться на колоски. Хоче відгадати, де тут хліб, де булки, а де – пряники.

Щедрівка у виконанні трьох хлопців.

Сійся, родися, жито, пшениця.

Жито, пшениця, всяка пашниця.

Де коза бродить, там жито родить,

Де коза рогом, там жито стогом,

Де коза ногою, там жито копою.

Хай в вашій хаті пахне хлібами,

Бубликами та пирогами!

4. Конкурс капітанів.

Відгадування загадок.

Ходить полем з краю в край,

Ріже чорний коровай (*трактор*)

По полю бродить, зерно молотить,

Жне , косить, хліба не просить (*комбайн*)

Крилами махає, не літає,

А з зерна муку виробляє (*млин*)

Виріс у полі на рідній землі,

Місце почесне посів на столі *(хліб)*

Дидактична гра «Склади прислів'я» *(капітани на магнітних дошках складають по п'ять прислів'їв про хліб з двох частин на швидкість)*

Зима без снігу – літо без хліба.

Яка пшениця, така й паляниця.

Земля – матінка, а хліб – батечко.

Де хліб і вода, там немає голода.

Що посієш, те й пожнеш.

Зима з снігурами – літо з хлібами.

Паляниця - хлібчику сестриця.

Хочеш їсти калачі – не сиди на печі.

Без солі та хлібу – немає обіду.

Хліб – усьому голова.

(Поки капітани виконують завдання, дітям пропонується гра з м'ячем)

Словесна гра з м'ячем «Вироби з борошна» *(хліб, коровай, пироги, галушки, перепічки, пампушки, коржики, калачі, бублики, паляниця, тістечка, грінки, млинці, оладки, паска, рогалики, піца, батон, торт, пряники, сухарики, вафлі, печиво, вареники, булочки, пельмені, чебуреки, лаваш, вермішель, макарони, спагеті)*

IV. Оцінно-контрольна діяльність

- Пора підвести підсумки нашої гри розумних та кмітливих дітлахів. Ой, скільки колосків заробили і хлопці, і дівчата *(рахуються колоски та визначається переможець)*. Обидві команди молодці! Такої кількості зернят вистачить на хлібину! Якщо ми об'єднаємо зерно, знання, уміння та сучасні пристрої, то зможемо спекти хліб прямо в групі! Згодні! Там, де пахне хлібом – там завжди злагода і щастя!

Випікання хліба *(музичний супровід – Олена Титенко. «Пісня про хліб» у виконанні Анни Коритової (дивись додаток б)*

- помел зерна у кавомолці;

- змішування інгредієнтів у тістомішалці;

- випікання у хлібопічці білого хлібу до обіду;

- Любов до Батьківщини, до її мови і культури – це найсвітліші і найвищі почуття, коли така любов є в серці, тоді людина добра, щира, відважна. Шануйте працю хлібороба! Шануйте хліб! Щоб ці слова залишились у вашому серці і в пам'яті, наші хлопці роздадуть та прокоментують всім **«Пам'ятку про хліб»** (дивись додаток 7), а дівчата **«Поради господарочок»** (дивись додаток 8)

- І, наостанок, хочу провести з вами чудовий обряд (*вихователь посапає дітей відповідним зерном*)

Обряд з дітьми:

- Сію на вас жито, щоб вам в мирі жити.

- Сію на вас пшеницею, щоб вам родило сторицею.

- Сію на вас овес, щоб вами гордився рід увесь.

- А поки наш пшеничний хліб печеться, пропоную посмакувати шматочками житнього хлібу (*пригощання дітей*)

Додаток 1. Попередня робота

Додаток 2. Презентація «Шлях хліба в прадавні часи»

Додаток 3. Презентація «Як до нас приходять хліб сьогодні»

Додаток 4. Інтерактивна гра «Роль хліба у народних звичаях»

Додаток 5. Індивідуальні картки для дітей

Додаток 6. Пісня про хліб

Додаток 7. Пам'ятка про хліб

Додаток 8. Поради «господарочок»

Додаток 9. Слайд-шоу заняття

